

Баха'у'лла

Четирите Долини

Баха'у'ла

Четирите Долини

Превод от английски

Бахайска общност — България

152 б. е. (1995 г.)

Bahá'u'lláh
The Four Valleys

Bahá'í Publishing Trust, Wilmette, Illinois
© 1973 by the National Spiritual Assembly
of the Bahá'ís of the United States
ISBN 0-87743-227-9

© Национален духовен съвет
на бахаите в България, 1995 г.

ISBN 954-8243-04-0

СЪДЪРЖАНИЕ

Предговор	v
Първата Долина	5
Втората Долина	8
Третата Долина	11
Четвъртата Долина	15

ПРЕДГОВОР

Бахайската вяра се зародила в Шираз, Персия, в нощта на 22 май 1844 г. Али Мохамед, потомък на Пророка Мохамед, смаял младия Си гост — Мулла Хусейн като се обявил за Божи Пратеник. Той приел титлата Баб или Вратата. Подобно на Йоан Кръстител, Баб обявил, че е Предвестник на Един по-велик от Самия Него. Нещо повече — Той заявил, че е независим Пророк с власт да променя съществуващите религиозни обичаи и да разкрива молитви и закони. Неговото послание щяло да бъде последвано от това на „Този, Когото Бог ще прояви“.

Баб се родил в Шираз, Персия — градът на поетите Хафез и Саади — на 20 октомври 1819 г. Когато бил дете, добротата и вроденото Му знание поразявали учителя Му. По-късно честност-

та и чувството Му за справедливост като търговец станали мярка за всички от това съсловие.

Годините, последвали обявяването на мисията на Баб, били изпълнени с вълнения. В продължение на една единствена година жестоко фанатичните и невежи персийски мюсюлмани убили 4 000 привърженици на Делото Му. Първият, който повярвал в Него, бил убит от засада, а най-големият Му ученик — Куддус бил разкъсан на парчета на градския площад в Барфоруш (Бабул). Тахере, най-изтъкнатата жена бабист, смело и предизвикателно извикала на своите мъчители: „Можете веднага да ме убиете, ако пожелаете, но не можете да спрете еманципацията на жените.“

Сред многото книги на Баб, някои написани докато бил затворник в планините на Азербайджан, най-широко известни са „Персийският Байян“ и „Арабският Байян“. Те са били преведени на френски от А. Л. М. Николас, родения в Персия френски консул в Табриз, който бил запленил от живота и ученията на Пророка от Шираз.

За любовта си към Баха'улла — Славата на Бога, Баб пожертвал Своя живот. Драматичната Му мъченическа смърт настъпила на бруления от вятъра казармен площад в Табриз по пладне на 9 юли 1850 г.

2.

Основната фигура във втория период от бахайската история е Баха'улла — Този, Който бил предвещан от Баб. Той е роден в Техеран, Персия, на 12 ноември 1817 г. Кръщелното Му име е Хусейн Али, а по-късно приел титлата Баха'улла, която означава „Слава на Бога“.

Хусейн Али бил от благородническо, уважавано и заможено семейство. За Него бил отворен пътят към правителствена служба, но Той не се интересувал от политика. Царството Му не било от този свят. Обръщайки гръб на охолния живот, Той отрано станал поддръжник на Делото на Баб. Знаел, че това Му действие ще доведе до нищета, страдания и преследване както на Самия Него, така и на ближните Му. Часът настъпил през август 1852 г., когато Баха'улла бил зат-

ворен в Черната яма в столицата на Персия. В този подземен затвор Той бил обграден от крадци и убийци. Тежки вериги и окови се впивали в тялото Му. Сред ужаса, агонията и мрака на това място се родило Откровението на Баха'у'лла. „Най-великият Дух“ Му се явил насън и на всички страни били чути тези думи: „Наистина, ние ще те дарим с победа — чрез самия Теб и чрез Перото Ти. Не се огорчавай от това, което Те сполетя и не се страхувай, защото си в безопасност. Скоро Бог ще въздигне съкровищата на земята — хората, които ще Ти помогнат заради Теб и заради Твоето име, с което Бог е съживил сърцата на тези, които са Го признали.“

През януари 1853 г. Баха'у'лла и Неговото семейство били прокудени от Персия. Той избрал Багдад за място на Своето заточение. Пътуването в суровата зима следвало мъчителния път през заснежените планини на Кирманхаш на запад към града край реката Тигър. С течение на годините популярността на Баха'у'лла растяла и водещите мислители се събирали около Него, за да чуят възгледите Му.

Той се разхождал край Тигър, понякога отпочивал в джамията, която остава като свидетел на онези дни и съставял „Скритите слова“ — прекрасни стихове, съдържащи в себе си същността на религията. Най-важната Му книга от времето, прекарано в Багдад, е „Книгата на увереността“. В нея е развита темата за последователното откровение — принципът, че пророците разкриват учения според нуждите и възможностите на хората. Влиянието Му нараствало твърде бързо и това не се харесало на управниците на Персия и Турция, които решили да Го изпратят още по-далеч от родината Му.

На 22 април 1863 г. Той напуснал дома Си, прекосил Тигър и опънал шатрата Си в една градина, която нарекъл Резван или Рай. Тук обявил на верните Си приятели, че Той е Божието Проявление, изпратен на земята, за да донесе дългообещаваното царуване на праведността.

Последвало заточение в Константинопол и Адрианопол, където Баха'у'лла публично обявил мисията Си. През 1863 г. в Адрианопол Той разкрил „Посланието към царете“ (Сурей-е-Мулук) в което предупреждава царете на Изтока и

Запада, че неподчинението на Бога ще доведе до тяхното падение.

Накрая в 1868 г. Баха'у'лла бил заточен в древния затвор в Ака, Палестина — Сен Жан д'Акр на кръстоносците. В Светата земя написал „Кетаб-е-Акдас“ или „Най-свещената книга“. В нея Той предписва задължителни молитви, определя дните за пост и празници, заклеява злословенето, безделието и жестокостта към животните. Книгата забранява употребата на упойващи средства и алкохол, освен за медицински цели, и запрещава робството, просията и монашеството. Тя отрежда моногамията и забранява хазарта. Съставянето на завещание се издига до степената на задължение. На всеки бахай е наредено да се подчинява на своето правителство. Сред бахайските добродетели са безупречната чистота, непорочност, благонадеждност, гостоприемство, вежливост и чувство за справедливост.

3.

„Четири долини“ — послание, написано в Багдад след съставянето на „Седемте долини“ —

било отправено до високообразование шейх Абдур-Рахман от Киркук, град в иракски Кюрдистан. В него са изложени четири пътища, по които Незримото се вижда, четирите състояния на човешките сърца и четирите вида пътници мистици, тръгнали в търсене на Желания, Възхвалявания, Очарователния, Възлюбения. Четирите божествени състояния са дадени в следния стих от Корана (57:3): „Той е първият и последният; Зримият и Незримият; и знае Той всичко.“

— Робърт Л. Гълик, Джр.
1 февруари 1975 г.

ЧЕТИРИТЕ ДОЛИНИ

Той е Силният, Превъзлюбеният!

О, истинска светлина, Хесам-е-Дин,
щедрият,
принц като Тебе не е раждал светът!¹

Чудя се защо ли връзката на обичта бе толкова внезапно скъсана и здравият договор на приятелството нарушен. Намаля ли някога, не дай си Боже, привързаността Ми или дълбоката Ми обич спря, та ти забрави Ме така и от мислите си Ме изтри?

Каква ли Моя грешка те накара
благосклонността си да възпреш?

¹ *Мазнави* на Руми.

Затуй че скромни сме ли, а да се
унижаваш ти не щеш?²

Или да не би пък някоя стрела да те е изкарала от битката?³ Не са ли ти казали, че верността е задължение за онези, които следват мистичния път, че тя е верният водител към Неговото Свято Присъствие? „А колкото до онези, които казват: „Нашият Господ е Бог“ и които право при Него отиват, ангелите ще се спуснат при тях. ...“⁴

Той казва също: „Върви по правия път тогава, тъй както ти бе наредено.“⁵ Затова тази

² Саади, Муслехуд-Дин от Шираз (ок. 1184-1291 г.), известен автор на *Гюлестан* и други поетични творби.

³ Персийска поговорка, описваща човек, който лесно се предава. В смисъла, в който се употребява тук, подтекстът ѝ е, че шейхът може да е смятал, че положението му на мистичен водач ще бъде компрометирано от факта, че Баха'у'лла го учи на нова истина.

⁴ Коран 41:30.

⁵ Коран 11:114; 42:14.

посока е задължителна за онези, които прекарват дните си в Божието присъствие.

Върша туй, що ми е наредено и с
 посланието ида,
не зная то за теб утеха ли ще е или
 обида.⁶

Макар че не получих отговор на Своите писма, и противно на приетото от мъдрите е да изразявам отново почитта Си, все пак тази нова обич наруши всички стари правила и обичаи.

Недей ни разказва притчата за бедата на
 Лейли и Маджнун—
Твоята обич накара света да забрави
 обичта на влюбените от миналото
 хора.
Щом името ти споменато бе, влюбените
 го подеха,
накара то и разказващите, и слушащите
 да затанцуват без умора.⁷

⁶ Саади.

⁷ Също.

А за божествената мъдрост и съветите от небесата [Руми казва]:

Всеки месец, о, любими мой, за три дни
аз полудявам;

Днес първият от тях е — затуй тъй
радостен се появявам.

Чуваме, че си пътувал до Табриз и Тифлис, за да разпространяваш знание, или че някакво друго възвишено намерение те е отвело в Санандадж.^{8, 9}

О, Мой изтъкнати приятелю! Тези, които вървят напред в мистичното пътуване, са четири вида. Ще ги опиша накратко, та степените и качествата на всеки вид да ти станат ясни.

⁸ Сенна, столицата на Кюрдистан.

⁹ Това встъпление към *Четириите долини* е написано в най-изтънчен персийски епистоларен стил. Правилата за класическото писане на писма на персийски изискват цитирането на литературни творби и потвърждения за вечна обич към този, към когото се обръщат, който бива порицан за това, че не е обрънал внимание на автора.

ПЪРВАТА ДОЛИНА

Ако пътниците се стремят към целта на Желания (максуд), това състояние се отнася до собствената същност — но онази същност, която е „Същността на Бога, стояща в самия Него със закони.“¹⁰

В тази равнина собствената същност не се отрича, а е любима; тя е радваща и не следва да се потиска. Въпреки че в началото тази равнина е царството на противоречията, тя свършва при достигането до престола на великолепието. Както са казали: „О, Аврааме на този ден, о, приятелю Авраам на Духа! Убий тези четири хищни птици“,¹¹ та след смъртта загадката на живота да може да бъде разкрита.

Това е равнината на душата, която радва Бога. Виж стиха:

¹⁰ Хадиз.

¹¹ *Мазнави*. Тук Руми разказва за четирите лоши птици, които, когато били убити, се превърнали в четири птици на добротата. Алегорията се отнася до подчиняването на лошите качества и заместването им с добри.

О, ти, душа, която си намерила покой,
върни се при своя Господ, доволна и
задоволяваща Го Него.¹²

който свършва:

Влез ти сред Моите слуги,
и влез ти в Моя рай.¹²

Това състояние има много знамения, неизброими доказателства. Затова е казано: „След туй знаменията Си ще им покажем в страните по света и в тях, докато им стане ясно, че туй истина е“,¹³ и че няма друг Бог освен Него.

Тогава човек трябва да чете книгата на собствената си същност, а не някой трактат по реторика. Затова Той е казал: „Чети своята Книга: Няма нужда от никой друг освен самия теб, който да ти държи сметка в този ден.“¹⁴

Разказва се историята на един познавач на мистичното, който се отправил на път заед-

¹² Коран 89:27-30.

¹³ Коран 41:53.

¹⁴ Коран 17:15.

но с учен граматик за негов спътник. Пристигнали двамата до брега на Морето на величието. Познавачът веднага се хвърлил сред вълните, а граматикът стоял объркан сред своите доводи, които били като слова, написани върху вода. Познавачът се провикнал към него: „Защо не ме последваш?“ Граматикът отвърнал: „О, братко, не смея да пристъпя. Трябва да се върна отново обратно.“ Тогава познавачът извикал: „Забрави онова, което си прочел в книгите на Сибавей и Колавей, на Ибн-е-Хаджеб и Ибн-е-Малек,¹⁵ и прекоси водата.“

Смъртта на собственото аз е нужно тука,
не реторика;
затуй бъди нищо и по вълните понеси
се.¹⁶

Написано е също така: „И не бъди от онези, които забравят Бога, и които Бог затова

¹⁵ Прочути писатели по въпросите на граматиката и реториката.

¹⁶ *Мазнави.*

е накарал да забравят самите себе си. Нечестивците те са.“¹⁷

ВТОРАТА ДОЛИНА

Ако целта на пътника е обителта на Възхвалявания (Махмуд),¹⁸ това е състоянието на първичния здрав разум, който е известен като Пророкът и Най-великият стълб.¹⁹ Тук здрав разум се отнася до божествения, всемирния разум, чието господство просветлява всичко сътворено — не става въпрос за всеки слаб ум, защото, както мъдрият Синаи е написал:

Как би могъл слабият ум да обхване
целия Коран,
или паякът да хване феникс в своята
мрежа?

¹⁷ Коран 59:19.

¹⁸ Качество на Бога и едно от званията на Мохамед.

¹⁹ Макам-е-Махмуд — Похвално място — е рангът на Пророците, надарени с постоянство.

Желаеш ли умът ти да не те вкарва в
капан?

Нека в науката за обичта към Бога той
не бъде невежа!

В тази равнина пътникът се сблъсква с много изпитания и обрати. Ту вдига се в небето, ту бива хвърлен в дълбините. И казано е: „Издигаш ме сега Ти до върховете на славата и отново хвърляш ме в най-долната преизподня.“ Тайната, пазена в тази равнина е разкрита в следния свещен стих от сура „Пещерата“:²⁰

„И може би си виждал как когато слънцето изгряваше, то минаваше от дясната страна на пещерата им, а когато залязваше, оставяше ги отляво, докато те бяха вътре в нейния простор. Това е едно от Божиите знамения. На пътстван наистина е онзи, когото Бог напътства; но за оногова, когото Той заблуди, не ще откриеш никога ти покровител.“

²⁰ Коран 18:16. Става дума за състоянието на пълна вяра. Спътниците на пещерата се отъждествяват с първите християнски мъченици.

Ако човек можеше да знае какво лежи скрито в този единствен стих, той би му бил достатъчен. Затова за възхвала на такива хора Той е рекъл: „Хора, които нито стока, нито търговия отвличат от поменуването на Бога...“²¹

Това състояние дарява истинския показател за знание и избавя човека от изпитания. В това царство да се търси знание е неуместно, тъй като Той е казал относно съветите към пътниците в тази равнина: „Бой се от Бога и Бог ще те наставлява.“²² И пак: „Знанието е светлина, която Бог хвърля в сърцето на когото пожелае.“²³

Затова човек трябва да подготви сърцето си, за да е достойно то за спущането на божественото милосърдие и за да може щедрият Виночерпец да му даде да пие от виното на даряването от милостивия съд. „За подобно нему нека старателните се стараят!“²⁴

И сега казвам: „Наистина от Бога сме и при Него ние ще се върнем.“²⁵

²¹ Коран 24:37.

²² Коран 2:282.

²³ Хадиз.

²⁴ Коран 37:59.

²⁵ Коран 2:151.

ТРЕТАТА ДОЛИНА

Ако търсещите влюбени желаят да живеят в покрайнините на Очарователния (Маджзуб),²⁶ никоя душа не може да прекарва дните си на този Царски престол освен красотата на любовта. Това царство не може да бъде описано с думи.

Любовта е странник за земята и за
небесата също,
в него безумията са седемдесет и две.
Тоз поет на влюбените тъй напява:
службата заробва, царуването — то
предава.²⁷

Тази равнина изисква чиста обич и яркия поток на дружелюбността. Като разказва за тези обитатели на Пещерата, Той казва: „Не про-

²⁶ Онова Божие качество, което привлича всички същества към Него.

²⁷ *Мазнави.*

говарят те докато Той не проговори, и изпълняват повелята Му.²⁸

В тази равнина нито владееенето на разума е достатъчно, нито властта на собственото аз. Затова един от Божиите Пророци запитал: „О, Господи мой, как ще стигнем до Теб?“ И отговорът дошъл: „Оставете себе си назад и след туй Ме приближете.“

Това са хора, които гледат и на най-унищителното място като на престола на славата, и за тях беседката на красотата не се различава от полето на битката, водена в делото на Възлюбения.

Обитателите на тази равнина не проронват никакви слова, а пришпорват своите жребци. Те виждат единствено съкровената същност на Възлюбения. За тях всички смислени слова нямат значение, а безсмислените слова са пълни със смисъл. Те не могат да различат един крайник от друг, една част от друга. За тях миражът е истинска река; за тях отпътуването е завръщане. Затова е казано:

²⁸ Коран 21:27.

Разказът за твоята красота достигна на
отшелника до долчинката;
обзет от лудост потърси Пивницата той,
където чаши с вино сменят си
ръката.

Обичта към Теб сравни твърдината на
търпението със земята,
болката по Теб залостила е също здраво
на надеждата вратата.²⁹

В туй царство от наставление несъмнено
няма никаква полза.

Учителят на влюбения е красотата на
любимото изображение,
лицето му — урок единствен и едничка
книга.

Да се научат да се удивляват, пламенно
да любят — тяхно задължение,
не над учени глави и скучни теми
погледът им да премига.

²⁹ Саади.

Веригата, която ги е приковала, е косата
Му мускусна,
Теорията на цикличността³⁰ за тях, за
Него просто е стълбица, която
спусна.³¹

Тук следва призив към Бога, Въздигнатия,
Прославения:

О, Господи! О, Ти, Чиято щедрост изпъл-
нява желанията!

Изправен съм пред Теб, освен Теб всичко
съм забравил.

³⁰ Теорията на цикличността на Абу-Али Сина (Авице-
на — 980-1037 г.), както е изразена от него в
гуарена:

Всяка прилика, всяка форма, която днес погива,
в съкровищницата на Времето е сигурно стаена
в този миг.

Когато светът на предишното си място отива,
от Невидимото Той изважда нейния лик.

³¹ *Мазнави*.

Направи така, че прашинката на
знанието в духа ми
да избегне желанията и долната кал;
направи така, че древният Ти дар, таз
капчица мъдрост
да се влее в Твоето могъщо море.³²

Така казвам: Няма сила или могъщество
освен в Бога, Закрилника, Себесъщния.³³

ЧЕТВЪРТАТА ДОЛИНА

Ако мистичните познавачи са от онези,
които са достигнали до красотата на Възлюбения
(Махбуб), това състояние е върхът на съз-
нанието и тайната на божественото напътствие.
Това е сърцевината на тайната: „Върши Той, що
благоволи, отрежда туй, що пожелае.“³⁴

³² Също.

³³ От Коран 18:37.

³⁴ Коран 2:254; 5:1, и т. н.

Ако всички обитатели на земята и небето разкриеха това блестящо загатване, тази тъмна загадка, до Деня когато Тръбата прозвучи, те пак не биха съумели да проумеят и едничко слово от нея, тъй като това е състоянието на неотменната Божия повеля, предопределената Му тайна. Затова когато търсещите попитаха за нея, Той отвърна: „Това е море без дъно, което никой не ще някога проумее.“³⁵ И отново попитаха те, а Той отговори: „Това е най-непрогледната нощ в която никой не може своя път да намери.“

Който знае тази тайна, несъмнено ще я скрие, а ако разкриеше и най-малката следа от нея, щяха да го разпънат на кръст. И въпреки това, в името на Живия Бог, ако съществуваше истински търсещ, Аз бих му я открил, защото казали са: „Обичта е светлина, която никога не живее в сърце, обладано от страх.“

Наистина пътникът, който се е отправил към Бога върху Пурпурния стълб по снежнобялата пътека, никога не ще достигне до своята

³⁵ Казаното се приписва на Али.

божествена цел, освен ако не остави всичко, което хората притежават: „И ако той не се бои от Бога, Бог ще го накара да се бои от всичко; докато всички се боят от този, който се бои от Бога.“³⁶

Говори на персийски, макар арабският да
ти е по-приятен;
Влюбеният владее добре много езици.³⁷

Колко сладък е следният куплет, който
разкрива такава истина:

Виж, сърцата ни се отварят като миди,
когато Той излива милостта Си като
перли,
И животът ни е лесен прицел, когато
стрелите на агонията Той ни хвърли.

И ако не противоречеше на Закона на
Книгата, Аз наистина бих завещал една част от

³⁶ Този цитат е на арабски.

³⁷ *Мазнави.*

притежаваното от Мен на онзи, който Ме убие и бих го обявил за Мой наследник; да, удостоил го бих с дял, бих му благодарил, бих се постарал да ободря очите Си чрез досега до неговата длан. Но какво мога да сторя? Нямам ни имущество, ни сила, и това е каквото Бог е отредил.³⁸

Струва Ми се в този миг долавям благоуханието на Неговата одежда³⁹ да навява от Египета на Баха;⁴⁰ наистина изглежда Той тъй близо, въпреки че хората могат да мислят, че е надалеч.⁴¹ Душата Ми усеща благовонието, пръскано от Възлюбения; осезанието Ми е из-

³⁸ Това е разкрито преди Обявлението на Баха'улла. Следващите редове говорят за приближаването на Неговото Проявление.

³⁹ Буквално означава одеждата на Ха, което е буквата „Х“ и тук представлява Баха.

⁴⁰ Тук става дума за историята на Йосиф в Корана и Библията.

⁴¹ Това се отнася до онези, които не са очаквали приближаващото пришествие на Този, Когото Бог ще прояви.

пълнено с благоуханието на скъпия Ми
спътник.

Отговорността на дългите години обич
задължава
и разказва, че тъй щастливи бяха дните,
нека таз земя и небеса се смеят гръмко
днес,
и нека радва той и ума, и сърцето, и
очите.⁴²

Това е царството на пълното осъзнаване,
на всецялото себезаличаване. Дори обичта не е
пътека към тази област, а копнежът не живее
тук; затова казано е: „Обичта завеса е между
влюбен и любим.“ Тук обичта се превръща в
затруднение и пречка, а всичко освен Него е
просто завеса. Мъдрият Синаи е написал:

Никога алчното сърце не ще стигне до
крадеца на сърца,

⁴² *Мазнави.*

никога забулената душа не ще постигне
единение с розата на красотата.

Защото това представлява царството на
Абсолютната заповед и то е освободено от
всичко, присъщо на земята.

Възвишените обитатели на този замък уп-
ражняват божествена власт в двореца на въз-
торга с неизмерима радост и държат те царски
жезъл. На високите престоли на справедливост-
та те издават своите заповеди и спускат дарове
според заслуженото от всеки. Тези, които пият
от тази чаша, прекарват дните си в издигнати-
те беседки на величието над Престола на
Предвечния, и седят те във Висините на могъ-
ществото вътре във Високата шатра: „Не ще
познават ни горещо слънце, ни пронизващ
студ.“⁴³

Тук високите небеса не са противопоставе-
ни на ниската земя, нито пък се стремят те да
я превъзхождат, тъй като това е страната на
милостта, а не царството на отликите. При все

⁴³ Коран 76:13.

че във всеки миг тези души се намират в ново положение, състоянието им е винаги същото. Поради тази причина за това царство е написано: „Никоя работа не откъсва Го от друга.“⁴⁴ А за друго състояние е казано: „Всеки ден нова работа Му предлага.“⁴⁵ Това е храната, чийто вкус не се променя, чийто цвят не се мени. Опиташ ли от нея, ти наистина ще изречеш следния стих: „Обръщам лицето си към Този, Който е сътворил Небесата и земята... Не съм аз от онези, които към Бога богове прибавят.“⁴⁶ И така показахме ние на Авраам Царствата на Небесата и на Земята, та да може Той знание да придобие.“⁴⁷ Затуи пъхни ръка в пазвата си, след туй напред простири я и виж — пред теб тя светлина е за целия свят.“⁴⁸

Колко бистра е тази студена вода, която Виночерпецът носи! Колко искрящо е туй чис-

⁴⁴ Този цитат е от едно от тълкуванията на Коран 55:29.

⁴⁵ Коран 55:29. ⁴⁶ Коран 6:79. ⁴⁷ Коран 6:75.

⁴⁸ Сравни Коран 7:105, т. н. и Хадиз.

то вино в ръцете на Възлюбения! Колко тънка е тази глътка от Божествената чаша! Нека с добро дари тя всеки, който отпие от нея, опита от нейната сладост и стигне до нейното знание.

Не ми приляга да ти казвам повече от
туй,
че не може речното корито да побере
морето.⁴⁹

Защото тайната на тези слова е скрита в хранителницата на Великата непогрешимост⁵⁰ и е натрупана в съкровищниците на могъществото. Тя е пречистена от скъпоценностите на обяснението; далеч е тя извън това, което и най-изящният език може да разкаже.

Удивлението тук е високо ценено, а пълната бедност е съществено необходима. Затова казано е: „Бедността е Моята гордост.“⁵¹ И

⁴⁹ *Мазнави.*

⁵⁰ *Исмаат-е-Кубра*, неизменно качество на Божественото Проявление.

⁵¹ *Мохамед.*

отново: „Бог има хора под свода на славата, които крие Той в одеждата на лъчезарната бедност.“⁵² Това са онези, които виждат с Неговите очи, чуват с Неговите уши, както е записано в добре известното предание.

Относно това царство съществуват много предания и много стихове, пряко или косвено отнасящи се до него, но два от тях ще бъдат достатъчни да послужат като светлина за хората с ум и сърце.

Първият е заявеното от Него: „О, служителю Мой! Подчинявай Ми се и Аз ще те направя като Себе Си. Аз казвам „Бъди“ и то е, и ти ще кажеш „Бъди“ и то ще е.“

А второто: „О, сине на Адам! Не търси дружбата на никого, докато не Ме намериш, и винаги когато копнееш за Мен, ще ме откриеш близо до себе си.“

Каквито и възвишени доказателства и чудни загатвания да се редят в тях, обърни внимание на едничка буква, едничка точка. „Такъв е

⁵² Хадиз.

бил законът Божий ... и никаква промяна не ще откриеш в закона Божий.“⁵³

Започнах това послание преди време, за да те помена, и тъй като писмото ти не бе тогава стигнало до мен, започнах с някои укорителни слова. Сега новото ти послание разсея това чувство и Ме кара да ти пиша. Да говоря за обичта Си към твое Височество няма нужда. „Бог е достатъчен свидетел!“⁵⁴ За негово Височество шейх Мохамад — нека Бог, Въздигнатият го благослови — ще се ограничи до следните стихове, които моля да му бъдат предадени:

Стремя се към близостта до теб, по-скъп
от сладкото Небе;

лика ти виждам — по-ведър от Райските
беседки.⁵⁵

Когато поверих това послание на обичта, на Моето перо, то отказа тежестта да понесе и

⁵³ Коран 33:62; 48:23.

⁵⁴ Коран 4:164.

⁵⁵ Саади.

падна в несвяст. След туй, когато се съвзе, проговори и изрече: „Слава Тебе! Към Теб обръщам се разкаян аз, и първият от тези, които вярват, аз съм.“⁵⁶ Хвала на Бога, Господаря на световете!

Да разкажем нека някой ден
за тази болка от раздяла и беда;
да опишем по начин променен
тайните на обичта — по-добре така.
Кръвта, глъчта и тем подобни остави,
и за Шамс-е-Табриз ти повече не говори.⁵⁷

Мир на теб и на онези, които кръжат около теб и достигат до срещата с теб.

Това, което написах по-преди, бе изядено от мухите — толкова сладко бе мастилото. Както казва Саади: „Ще се въздържа да продължа

⁵⁶ Коран 7:140.

⁵⁷ Шамс-е-Табриз, суфист, който оказал силно влияние върху Джалалуд-Дин Руми, като насочил вниманието му от науката към мистицизма. Голяма част от творбите на Руми са посветени на него. Тези редове са от *Мазнави*.

да пиша, че сладките ми думи насъбраха мухите покрай мен.“

А сега ръката не може повече да пише и моли, че туй стига. Затова казвам Аз: „Далеч да бъде славата на твоя Господ, Господа на всевеличието, от онова, което твърдят за Него.“⁵⁸

⁵⁸ Коран 37:180.

